

Цимбалюк І. О. Проблеми та перспективи вдосконалення податкового контролю в Україні [Текст] / І. О. Цимбалюк, І.С. Остапчук // Materials of the XI International scientific and practical conference, „Areas of scientific thought – 2014/2015”, (December 30, 2014 – January 7, 2015). – Economic science. – Sheffield. Science and education LTD, 2015. – Volume 2. – 64 pp. – Pp. 30-32.

ЕКОНОМІКА. Фінансові відносини.

К.е.н. Цимбалюк І.О.,

Остапчук І.С.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Податки – основне джерело доходів до бюджету. Нагляд та контроль за їх стягненням відіграє чималу роль в системі забезпечення держави та населення необхідними ресурсами для досягнення високого рівня життя та добробуту. Саме це визначає актуальність даного дослідження.

Якість податкового контролю є важливою умовою ефективності діяльності податкових служб та функціонування податкової системи держави в цілому. Система податкового контролю покликана забезпечити дотримання балансу інтересів держави і осіб, що виконують податкові зобов'язання. Саме вона створює умови для виконання податками своєї фіскальної функції – формування грошових ресурсів держави.

Згідно Податкового кодексу України, податковий контроль – це «система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи» [1].

Податки є ознакою суверенності держави, відповідно, податковий контроль є необхідною складовою функціонування податкової сфери та

внутрішньо властивий будь-якій державі. В Україні до контролюючих органів належать органи державної податкової служби та митні органи. В процесі податкового контролю вони здійснюють інформаційне забезпечення органів державного управління та проводять нарахування сум податків і зборів, штрафних санкцій під час проведення контрольних дій за їх стягненням [2].

Досліджуючи ситуацію щодо якості та ефективності здійснення податкового контролю в Україні, варто відмітити наявність значних проблем у цій сфері. Україна, з точки зору контролю за дотриманням податкового законодавства, характеризується низькою фінансовою дисципліною платників податків, що є наслідком низької податкової культури суспільства.

Причиною такої ситуації є з одного боку завищена фіскальна орієнтація податкової політики та недосконала законодавча база щодо податкової сфери, а з іншого – низька компетенція як платників податків, так і деяких працівників податкових органів [3, с.133].

Незрозумілість окремих положень Податкового Кодексу призводить до ненавмисних помилок при розрахунку податкових платежів їх платниками. Разом з тим, велика кількість підприємств працює в умовах тіньового бізнесу, що також сприяє ухиленню від сплати податкових платежів. В більшості випадків платники уникають сплати податкових платежів приховуючи свої доходи та зменшуючи базу оподаткування.

Існують також певні порушення зі сторони контролюючих органів. Зокрема, значний негативний вплив на функціонування податкової сфери держави здійснює наявність корупції серед працівників державної податкової служби та недосконалість процедур податкового контролю, а саме проведення частих податкових перевірок платників. На фоні цього першочергового вирішення потребують питання оптимізації процедур податкового контролю, підвищення якості проведення податкових перевірок та забезпечення контролю за роботою податкових інспекторів.

Таким чином, для подальшого розвитку і вдосконалення системи податкового контролю слід передбачити:

- залучення до оподаткування «тіньових» коштів;
- поліпшення системи внутрішнього контролю та запобігання корупції;
- зменшення кількості перевірок та підвищення їх якості шляхом більш ефективного відбору підприємств для перевірок;
- подальший розвиток інституту надання консалтингових послуг щодо податкових платежів та змін в податковому законодавстві.

На сьогодні досить актуальним залишається питання підвищення якості проведення податкових перевірок для зменшення кількості помилок, що допускаються платниками податків.

Важливою лишається проблема підвищення рівня податкової культури вітчизняних платників податків, дотримання ними податкової дисципліни, формування якої слід розпочинати із співпраці та взаємодовіри між усіма учасниками податкових відносин [4, с.227]. Необхідно забезпечити партнерські стосунки між платниками податків та податковими органами, задля цього проведення податкових перевірок повинне бути спрямоване не на збільшення штрафних санкцій, результатом має стати формування податкової культури платників податкових платежів та їх дисципліни, перехід до добровільної сплати податків завдяки підвищенню довіри громадськості у чесність і справедливість податківців.

Література:

1. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/> (Дата звернення: 18.12.2014).
2. Марків Г.В. Податковий контроль: проблеми та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / Г.В. Марків // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(3). – С. 483-488.
3. Литвиненко Я.В. Податковий контроль як складова частина податкового менеджменту в контексті прийнятого податкового кодексу України / Я.В. Литвиненко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 3. – Т. 1. – С. 132-134.

4. Цимбалюк І. О. Податкова культура, як фактор дієвості податкових реформ / І. О. Цимбалюк // Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: матеріали XVII Міжн. наук.-практ. конф. (29-30 травня 2012 р.) / відп. ред. Л.Г.Ліпич. – Луцьк: Волинська мистецька агенція „Терен”, 2012. – С. 225-227.